Mano vyriausybė

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Lietuvių

DUK

Užduoti klausimą

Išskleisti visus

Piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams (aktualu nuo 2023-01-01) 18

Būsto šildymo, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijos 18

1. Kokios būsto išlaikymo išlaidos yra kompensuojamos?

Pagal Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą gyventojams kompensuojamos būsto šildymo, geriamojo ir karšto vandens išlaidos.

Siekiant skatinti būstų renovaciją (modernizavimą) ir į šį procesą įtraukti nepasiturinčius gyventojus, gaunančius būsto šildymo išlaidų kompensaciją, taikoma dar ir papildoma priemonė – jeigu daugiabučio namo buto savininkai įgyvendina ar jau įgyvendino valstybės ar savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, šiems asmenims 100 proc. apmokamos kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų įmokos.

Atnaujinta: 2022 12 30

2. Kaip sužinoti, ar šeimai (asmeniui) priklauso būsto šildymo išlaidų kompensacija?

Paprasčiausias būdas sužinoti, ar Jums priklauso kompensacija – pasinaudoti Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS) www.spis.lt esančia **Būsto šildymo išlaidų kompensacijos skaičiuokle**.

SVARBU. Skiriant būsto šildymo ir vandens išlaidų kompensacijas ir (ar) socialinę pašalpą, vertinamas gyventojų nuosavybės teise turimas turtas prašymams pateiktiems rugsėjo 1 d. ir vėliau.

Atnaujinta: 2023 09 19

3. Ar nepasiturintiems gyventojams būsto šildymo išlaidų kompensacija skiriama už visą būsto plotą ir kompensuojamos visos vandens išlaidos?

Kompensacijoms apskaičiuoti taikomi šie normatyvai:

- būsto naudingojo ploto normatyvas: vienam gyvenančiam asmeniui – **50 m^2**, šeimai – **38 m^2** pirmam šeimos nariui, **12 m^2** antram šeimos nariui, **10 m^2** trečiam ir kiekvienam paskesniam bendrai gyvenančiam asmeniui;
- karšto vandens normatyvas: **1,5 m^3** pirmam šeimos nariui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, **1 m^3** antram šeimos nariui per mėnesį, **0,5 m^3** trečiam ir kiekvienam paskesniam šeimos nariui per mėnesį;
- geriamojo vandens normatyvas: **2 m^3** pirmam šeimos nariui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, **1,5 m^3** antram šeimos nariui per mėnesį, **1 m^3** trečiam ir kiekvienam paskesniam šeimos nariui per mėnesį.

Pavyzdys: keturių asmenų šeimai būtų kompensuojamos būsto šildymo išlaidos už 70 m2 naudingąjį būsto plotą (38 m^2 + 12 m^2 + 10 m^2 + 10 m^2).

Atnaujinta: 2022 12 30

4. Kokia šeimos (asmens) išlaidų dalis yra kompensuojama?

Nepasiturintiems gyventojams kompensuojama būsto šildymo išlaidų dalis, viršijanti **10 proc. skirtumo tarp** šeimos arba vieno gyvenančio asmens **pajamų ir 2 valstybės remiamų pajamų (VRP) dydžių kiekvienam šeimos nariui** arba **3 VRP dydžių vienam gyvenančiam asmeniui** (nuo 2023-01-01 1 VRP – 157 Eur). Tai reiškia, kad, apskaičiuojant būsto šildymo išlaidų kompensaciją, iš gaunamų pajamų („į rankas“) per mėnesį šeimai atimamas VRP dydis, padaugintas iš šeimos narių skaičiaus – po 2 VRP dydžius kiekvienam šeimos nariui, t. y. po 314 Eur, iš vieno gyvenančio asmens gaunamų pajamų per mėnesį atimama 3 VRP dydžiai, t. y. 471 Eur.

Apskaičiuojant besikreipiančiojo asmens / šeimos pajamas, neįskaitoma išmoka vaikui (vaiko pinigai), dalis darbinių pajamų ir nedarbo socialinio draudimo išmokos (priklausomai nuo šeimos sudėties ir vaikų skaičiaus – nuo 20 iki 40 procentų).

1 pavyzdys: keturių asmenų šeimos (2 tėvai ir 2 vaikai) darbinės pajamos siekia 1266,40 Eur (2 MMA*).
Būsto šildymo išlaidų kompensuojamosios dalies skaičiavimas:
((1266,40 Eur – 25 proc. darbinių pajamų (neįskaitytina pajamų dalis) – 1256 Eur (2 VRP**) x 4 (šeimos narių skaičius)) x 10 proc. = 0,0 Eur.
Tai reiškia, kad šeimai už normatyvinį būsto plotą (70 m^2) būtų 100 proc. kompensuojamos būsto šildymo išlaidos.

2 pavyzdys: vieno gyvenančios asmens pajamos siekia 575 Eur (vidutinė senatvės pensija, turint būtinąjį stažą).
Būsto šildymo išlaidų kompensuojamosios dalies skaičiavimas:
575 Eur – 471 Eur (3 VRP**)= 104 Eur
104 Eur x 10 proc. = 10,4 Eur

Tai reiškia, kad asmuo už būsto šildymą pagal savo pajamas už normatyvinį būsto naudingąjį plotą (50 m^2) gali mokėti ne daugiau kaip 10,4 Eur. Šią sumą viršijančios būsto šildymo išlaidos bus kompensuojamos.

** Nuo 2023-01-01 MMA – 840 Eur (bruto), 633,20 Eur (neto).*

*** Nuo 2023-01-01 1 VRP – 157 Eur.*

Taip pat kompensuojama:
– geriamojo vandens išlaidų dalis, viršijanti **2 proc.** šeimos (asmens) pajamų;
– karšto vandens išlaidų dalis, viršijanti **5 proc.** šeimos (asmens) pajamų.

Atnaujinta: 2022 12 30

5. Ar būsto šildymo išlaidų kompensacijos gali būti teikiamos būstą nuomojantiems asmenims?

Taip, kompensacijos teikiamos ne tik būste gyvenamąją vietą deklaravusiems, bet ir būstą nuomojantiems asmenims. Siekiantys gauti kompensacijas būsto nuomininkai turi būti su nuomotoju raštu sudarę gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį ir ją įregistravę viešame registre – valstybės įmonėje Registrų centre.

Atnaujinta: 2022 12 30

6. Ar galima gauti kompensaciją už šildymą turint įsiskolinimą už būsto šildymą?

Taip, kompensaciją už būsto šildymą gali gauti ir tie asmenys, kurie turi įsiskolinimų už būsto šildymą, tačiau įsiskolinusieji turi būti sudarę sutartį su energijos, kuro, vandens tiekėjais dėl dalies įsiskolinimo padengimo, kurio gražinamas dydis per mėnesį – ne daugiau kaip 20 proc. šeimos (asmens) pajamų, jeigu teismas nėra priteisęs padengti įsiskolinimą.

Atnaujinta: 2022 12 30

7. Ar būsto šildymo išlaidų kompensacija skiriama tik būstams, kuriems tiekiamas centralizuotas šildymas?

Būsto šildymo išlaidų kompensacija teikiama nepriklausomai nuo šildymo būdo, t. y. tiek būstą šildant centralizuotai, tiek kitos rūšies kuru (malkomis, dujomis, elektra ir pan.).

Atnaujinta: 2022 12 30

8. Kur kreiptis dėl kompensacijų gavimo?

Dėl kompensacijų reikia kreiptis į deklaruotos gyvenamosios vietos arba kur nuomojamas būstas savivaldybės administraciją (įprastai dokumentai priimami seniūnijose). Taip pat tai galima padaryti elektroniniu būdu per Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą (SPIS) **www.spis.lt**.

Atnaujinta: 2022 05 30

9. Kokius dokumentus reikia pateikti norint gauti kompensacijas?

Dokumentai (pažymos) kompensacijoms gauti:

- asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas (nereikia, kai prašymas–paraiška teikiama elektroniniu būdu);
- prašymas–paraiška piniginei socialinei paramai gauti;
- pažyma apie 3 praėjusių mėnesių iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, pajamas (atskirais atvejais, pvz., praradus pajamų šaltinį arba atsiradus naujam, pasikeitus šeimos sudėčiai ir pan., – mėnesio, nuo kurio prašoma skirti paramą, pajamas), jei informacija nėra gaunama iš valstybės registrų ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų;
- priklausomai nuo aplinkybių, gali būti teikiami ir kiti dokumentai (pažymos), reikalingi paramai skirti, jei informacija nėra gaunama iš valstybės registrų ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų.

Atnaujinta: 2022 12 30

10. Ar galima prašymą kompensacijoms gauti pateikti elektroniniu būdu?

Taip, prašymą–paraišką kompensacijoms gauti galite pateikti (ir kartu pridėti reikiamų dokumentų kopijas) ir elektroniniu būdu per Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą (SPIS) **www.spis.lt**.

Atnaujinta: 2022 12 30

11. Ar pakeitus šildymo būdą, pvz., vietoj krosnies įsirengus dujinį ar elektros katilą, pasikeitusį šildymo būdą privaloma įregistruoti Registrų centre?

Tuo atveju, jeigu pakeistas šildymo būdas jau įregistruotas Registrų centre, pateikti papildomų dokumentų nereikia, nes savivaldybės darbuotojai tai mato informacinėje sistemoje.
Tačiau, jeigu pakeitėte šildymo būdą ir jo oficialiai dar neįregistravote, tai neužkerta kelio gauti būsto šildymo išlaidų kompensaciją – tuomet papildomai turėsite pateikti dokumentus, įrodančius šildymo būdo pasikeitimą (pvz., sumontuotą šildymo įrangą).

Atnaujinta: 2022 12 30

12. Ar kreipiantis dėl kompensacijos už būsto šildymą, kai būstas šildomas kietu kuru (pvz., malkomis), privaloma pateikti dokumentus, patvirtinančius jų įsigijimą?

Gyventojai, kurie kreipiasi būsto šildymo išlaidų kompensacijos už įsigytą kietąjį kurą, pvz., malkas, neprivalo pateikti dokumentų (sąskaitų-faktūrų), įrodančių jų įsigijimo išlaidas.

Atskirais atvejais savivaldybės, siekdamos išvengti galimo piktnaudžiavimo teikiama parama, gali paprašyti pateikti pirkimo dokumentus, pavyzdžiui, įsitikinti, kad kuras buvo nupirktas ir gyventojas patyrė išlaidas.

Atnaujinta: 2023 09 19

13. Ar galiu gauti kompensaciją už šildymą, jei namo šildymas geoterminis?

Taip, galite. Jei būste įrengtas geoterminis šildymas, bet elektros energijos suvartojimo patalpoms šildyti apskaitos nėra (neįrengti atskiri apskaitos prietaisai), apskaičiuojant kompensacijos dydį fiksuojamas bendras būste suvartotas elektros energijos kiekis ir konkretus būsto šildymo išlaidų kompensacijos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į būsto plotą, bendrai gyvenančių asmenų skaičių, jų faktiškai gautas pajamas bei faktines būsto šildymo išlaidas pagal nustatytus energijos sąnaudų normatyvus.

Atnaujinta: 2022 11 14

14. Kodėl reikia pateikti pažymą apie darbo užmokestį, jei duomenis galima gauti iš „Sodros“?

„Sodroje“ informacija rodoma apie asmens draudžiamąsias pajamas. Skiriant piniginę socialinę paramą vertinamos pajamos, gaunamos „į rankas“. Dėl to prašoma pateikti pažymą apie išmokėtą atlyginimą.
Individualios veiklos atveju pajamos apskaičiuojamos tos, kurias nurodo pats savarankiškai dirbantis asmuo individualios veiklos pajamų ir išlaidų apskaitos dokumentuose, „Sodra“ neturi duomenų apie 3 praėjusių mėnesių iki kreipimosi pajamas iš individualios veiklos.

Atnaujinta: 2022 12 30

15. Ar savarankiškai dirbantys asmenys taip pat gali gauti būsto šildymo ir vandens išlaidų kompensacijas?

Taip, gali. Asmenims, vykdantiems individualią veiklą, kompensacijos skiriamos nereikalaujant pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją. Parama skiriama vertinant tas pajamas, kurias asmuo, besiverčiantis individualia veikla, kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, nurodo pateikdamas individualios veiklos pajamų ir išlaidų apskaitos dokumentus. Įprastai vertinamos 3 praėjusių mėnesių iki kreipimosi pajamos. Pavyzdžiui, jeigu kreipiamasi spalio mėnesį, reikėtų pateikti informaciją apie liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesiais gautas pajamas.

Atnaujinta: 2022 12 30

16. Ar galima gauti kompensaciją už šildymą 2 būstams, pvz., jei sutuoktinių deklaruota gyvenamoji vieta skiriasi?

Šiuo atveju kompensacija gali būti teikiama tik vienam iš būstų. Jeigu sutuoktiniai deklaruoti atskiruose butuose, kreipiantis dėl kompensacijos reikia pasirinkti vieną iš jų, už kurį norima gauti kompensaciją.

Atnaujinta: 2022 12 30

17. Ar galima gauti kompensacijas, jeigu būste gyvenamąją vietą deklaruoja asmenys, nors jie tame būste faktiškai negyvena?

Kompensacijos skiriamos vertinant visų gyvenamąją vietą būste deklaravusių arba būstą nuomojančių (būstą nuomojantiems asmenims reikalavimas būti deklaruotiems nuomojamame bute netaikomas) asmenų pajamas ir išlaidas, tenkančias būstui išlaikyti.

Jeigu asmuo deklaruoja gyvenamąją vietą būste, bet jame faktiškai negyvena, savivaldybių administracijoms suteikta teisė, patikrinus šeimos gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, šiam asmeniui kompensacijų neteikti ir teisę į kompensacijas nustatyti likusiems būste deklaruotiems ir išlaidas patiriantiems asmenims.

Tuo atveju, kai asmuo, kuris deklaruoja gyvenamąją vietą būste, jame faktiškai negyvena, tačiau nuomojasi būstą kitur ir su nuomotoju raštu yra sudariusi gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį, kurią įregistravo Registrų centre, jo teisė į kompensacijas deklaruotos gyvenamosios vietos būste nenustatoma.

Atnaujinta: 2022 12 30

18. Ar kompensacijos gali būti teikiamos, kai žmonės deklaruoja gyvenamąją vietą negyvenamosios paskirties pastate?

Būsto šildymo ir vandens išlaidų kompensacijos teikiamos už gyvenamosios paskirties būstus. Jei žmonės gyvena negyvenamosios paskirties pastate (pvz. sodo namas), savivaldybėms suteikta teisė individualiai įvertinti realią situaciją ir kompensacijas skirti išimties tvarka.

Atnaujinta: 2022 12 30